

NYIREGYHÁZA.

Társadalmi hetilap. — Megjelenik minden esütörtökön.

Előfizetési ára:
 Egész évre 5 ft — kr.
 Fél évre 2 ft 50 kr.
 Negyed évre 1 ft 25 kr.

Felölős szerkesztő: Társ-szerkesztő:
Dr. Prok Gyula, Sztompák Jenő.
 Kiadó-tulajdonosok: a szerkesztők.

Hirdetéseket és előfizetéseket
 elfogad a kiadó-hivatal: **Nyiregyháza, iskola-utca 13-ik szám**
 Egyes szám ára 10 krajczár.

Egy kis panasz.

Ez a hely, ahol e sorok napvilágot látnak, rendeltetésénél fogva fontosabb napi események feldolgozását tartalmazza. De a hírlapírás elismert súlyánál fogva minden kérdésnek, amely vezérezkik formájában tálatatik fel, bizonyos külső tekintély kölcsönöztetik, úgy, hogy épen a megjelenés alakzata által lesz kipótolva az alkalmasság hiánya.

Egy tapasztalati tény az, amely arra indít bennünket, hogy e helyen való feldolgozásával irányítsuk rá figyelmét azoknak a tényezőknek, a kiket legközelebb érint, nevének nevezve Szabolcsvármegye hivatalos és nem hivatalos közönségének figyelmét. Meggyőződésünk szerint Nyiregyháza város emelkedésének és fejlődésének sorsa mélyen beletartozik Szabolcsvármegye jövődjébe, s nem túlzás, ha nyíltan kijelentjük, hogy a vármegye erkölcsi sulya, társadalmának ereje és fejlettsége biztos fokmérőjét Nyiregyháza városában találja. Ebből szoros érdekközösség gondolata domborodik ki, amely Szabolcsvármegye hivatalos és nem hivatalos közönségét arra inti, hogy saját erkölcsi erejének közös érdekéből

minden kínálkozó alkalmat megkellene ragadnia, hogy székvárosának fejlődését biztosítsa.

Kulturtörténeti visszapillantás kellene ahhoz, hogy a vármegye és székvárosa közötti hagyományos viszony hidegségének valódi okait föltárjuk. Hanem ezek ma már legfeljebb abból a szempontból volnának érdekesek, hogy még ma is alkalmatosak e a hideg viszony ápolásához a vármegye részéről? A legtelivérűbb vármegyei ember sem építi többé ellenszenvét a régen fennforgott okakra, s így az az ellenszenv nem más többé, mint elfogult hagyomány.

Szabolcsvármegye rendes közigazgatásában épen úgy, mint közgyűlési termében alkalmunk volt hallani ékes diktiókat a vidéki központok fejlesztése érdekében, s jól lehet ugyanakkor talán épen maga a szónok szavazta le Szabolcsvármegye központjának egy-egy nevezetesebb fejlődési törekvését, mindamellett hinnünk kell, hogy a magyar nemzeti erő szempontjából Szabolcsvármegyében is valóban él a vidéki központok jelentőségének a tudata.

Ezt a meggyőződést hívjuk magunk mellé segítségül és teljes tiszt-

telettel kérdezzük, Szabolcsvármegye nem találná e megszívlelendőnek a következőket?

Szabolcsvármegye előkelő földirtokosainak egy jelentékeny része a téli időszakot nem tölti otthon. A legnagyobb része Debreczenbe vándorol át. Szükségeit Debreczenbe szerzi be s nem is a geográfiai helyzet előnyeinek fogva, de mert társadalmi megkülönböztetett helyzetével nem tartja megegyeztetetőknek a vármegyei székvárossal való gyakoribb érintkezést. Ez a szokás azt jelenti végső analízisében, hogy a vármegyének épen a leghetősebb osztálya nem járul sem vagyonával, sem személyes súlyával a székváros anyagi és erkölcsi fejlődéséhez.

Érezzük, hogy ez a kérdés így, amint feltéve van, nem képezheti tárgyát aktaszertű elintézésnek. De más részről kifejezést adunk abbéli meggyőződésünknek is, hogy a nehezebb értelemben vett közigazgatás nem csupán aktát ismer, de egyéb eszközei is vannak, amikkel a polgárok minden megnevezhető érdekeit védelmezni és támogatni, az egyesek elégtelen erőit kipótolni tudja. — Megvalljuk őszintén, hogy a főis-

A „NYIREGYHÁZA“ TARCZÁJA.

Gardedam nélkül.

— Jelenet —

— No csak menjen be Pali a szobába. Odabent van Gizike, a zongorán klímprozzgat valamit. Mindjárt jövök én is, csak a konyhán van egy kis dolgom! — szól a mama, a zongorán klímprozz Gizike mamája Pali urfihoz, akivel épen a folyosón találkoztok.

Pali urfi pedig benyitott az ebédőbe, ahova a másik szobából a nyitott ajtón keresztül elhallatszott a Gizike klímprozzása.

Hogy Gizike észrevette-e, azt nem lehet biztosan megállapítani. Lehet hogy hallotta az ajtó nyitását, de talán azt gondolta: a mamája tért vissza, mert a zongorázást nem hagyta abba.

Pali urfi pedig megállott az ebédő közepén és hallgatózott. Hallgatóni ugyan nem illik, — de ez a szabály is csak általánosságban áll. Vannak kivételek s különösen ezek közé tartozik a más zongora játékának a hallgatása. Az ilyen hallgatásnak úgy is rendszerint „élénk tetszés és tapsvihar“ a vége. Ebben az eselben ugyan nem így történt.

Pali urfi hallgatóni kezdett. És amint hallgatózott, azt is észrevette, hogy Gizike nem csak zongorázik, de énekel, azaz jobban mondva dudolgat is hozzá.

A híres, vagy inkább hírhedt „Láirlettő“-t próbálgatta. Próbálgatta csak, mert hiszen

a fiatal leányok, ha magukban, maguknak zongoráznak, rendszerint csak próbálgatják azt, amit más különben játszani akarnának. Egy-két hangot itt is ott is elfelejtnek megütni, a másikat meg kétszer háromszor is megütni, kivált ha nem mindjárt találják meg az igazit.

Igy tett Gizike is. Nem is annyira ütögette azokat az örökös véresre kárhözatott billentyűket, mint inkább tapogatta. Szóval a játéknál, de dudolásán is megérezhette Pali urfi, hogy a kisasszony esze nem a zongorán, nem is a Láirlettőn jár.

Az ének szövegéből is mindössze a refraint, a „Láirlettő-lettő-lettő“-t mondta ki betűszerint.

Ilyen körülmények között nem lett volna méltó Pal urfi a „első gimnazista“ névre, ha kedve nem kerekedett volna arra, hogy a kisasszonyt megzavarja ábrándozásában.

Megvárta, míg ismét a refrainre kerül a sor, aztán mikor Gizike megütve a — körülbelül — megfelelő akkordot, a szöveget is énekelni kezdte volna, a nyitott ajtó között állva ő is rákezdte tele torokkal:

— Lááirlettő-lettő-lettő . . .

Persze hogy megjött a nem várt s épenséggel nem muzsikális hangoktól a Gizike. Ugy lecsapta a billentyűzet fedelét, hogy a szegény ártatlan zongora csak úgy zuggott bele. Felugrott a székről s az ijedségtől meg a meglepetéstől neki pirult arccal csattant rá Pali urfi.

— Szentelen! Hogy megijesztett.

— No ne haragudjek édes Gizike kisasszony, igazán nem akartam! — mentegetőzött Pali urfi.

— Azt hiszem is, mert akarva, aligha tudna olyan . . . állati hangokat kiadni!

— Hát csak a hangom ellen van kifogása? Kérem, ezennel fogadást teszek, mindenre amit parancsol, hogy sohasem énekelek többet, mikor maga zongorázik, csak most az egyszer bocsásson meg!

— Azért sem bocsátok meg! Tudja!

— Hát azt akarja, hogy énekeljek máskor is?

— Felőlem énekelhet, amikor es amennyit akar, csak én ne halljam!

— Hát olyan rettenetes hangom van nekem?

— Rettenetes? Rettenetesebb a rettenetesen. És nem is tudom, hogy lehet olyan hangja valakinek?

— Kérem, nem én választottam. Ha rám bízták volna, biztosítom, két-három év alatt én volnék a világ leghíresebb opera énekes. De így meg kell elégednem olyanlan, amilyen van. Különben is mostanában csattant meg a hangom, idővel, amikor korra . . .

— Mikorra a bajszsza megnő, ugye? Csak hogy az még messze van ám!

— Ha megengedi, nem is olyan nagyon messze. Lássá már nemskóra borotválkoznom is kell!

— Radírgummiival?

— Oh nem. Borotvával. A borbélylegény is mondta már, mikor legutoljára megnyírt. Az pedig ért hozzá!

pán azon nemes törekvését, amellyel Szabolcsvármegye és Nyiregyháza város társadalmának kiválóbbjait egy közművelődési egyesület alakítása által kívánja összetoborzani, azért is kísértük lelkesedésünkkel, mert egy láncszemmel az egyesületben is többet látunk, amelylyel — a nem hivatalos! — Szabolcsvármegye Nyiregyházával összekapcsolva lesz.

Valjon nem lehetne több láncszemet is kovácsolni? Mert az igazi közigazgatásnak feladatát képezné az is.

Közügyek.

Képviselőtestületi közgyűlés.

Nyiregyháza város képviselőtestülete a múlt héten pénteken délután 3 órakor kezdődőleg tartotta meg november havi rendes közgyűlését.

A képviselőtestület tagjai szinte szokatlanul nagy számmal jelentek meg, pedig a tárgyszorozatban nem volt olyan tárgy, amely érdekesebb jelenlétet igényelt volna, amely tehát a képviselőtestület tagjaiban nyilvánult érdeklődést indokoltta tette volna.

A városi képviselőtestület tagjai ugyanis rendszerint csak olyankor jelennek meg nagyobb számmal a gyűlés-teremben, ha választás forog szoban, vagy ha zajos jelenetekre van kilátásuk.

Ezúttal — a közgyűlésen jelen voltak magatartását véve kiinduló pontul — arra a következtetésre kell jutnunk, hogy aligha nem a tárgyszorozat 9-ik pontja bírt nagyobb varázserővel a város-atyákra, amely két segélyezési, és pedig közöttük egy színiakadémiai növendék segélyezésére tárgyában kérte a város-atyák atyai gondoskodását. Legalább mikor ezen a ponton is tullestek, tömegesen hagyták oda a gyűlés-termet.

A tárgyszorozat első pontja a vármegyének a város folyó évi költségvetésére vonatkozó határozata volt.

Egész mostanáig, az év elmúlt 4/5 részében nem volt jóváhagyott költségvetése a városnak. Kormányoztak tehát a múlt évi költségvetés alapján és azzal a feltevessel hogy a költségvetési hiány és ezzel együtt a községi pótdátó most sem tesz ki többet a tavalyinál. A vármegye határozata azonban, mint lapunkban már közöltük, kellemellen meglepetést tartalmazott. Azt, hogy a költségvetésen a vármegye által eszközölt változtatások után előáll 71422 frt hiány fedezésére 59% községi pótdátó vetendő ki. A közgyűlés csöndes lemondással fogadta a leszűjtő hírt, s megbízta a városi adóhivatalt, hogy tekintettel az év előhaladottságára, az 59%-os pótdátót rendkívüli munkaerő felhasználásával, illetve hivatalos órákon kívüli munkássággal igyekezék mennél előbb kivetni.

A házi és gyámpénztárok megvizsgálásáról szóló polgármesteri jelentés tudomásul vétele után a legtöbb adófizetők jövő évre érvényes névjegyzékének összeállítására az adóügyi tanácsos elnöklele alatt a múlt évben hasonló megbízatással kiküldött bizottság tagjait küldték ki ismét.

A villamos világítás fejlesztése tárgyában a jogügyi bizottság véleményének, illetve a villamvilágítási ügyek előadásával megbízott adóügyi tanácsos által előterjesztett határozati javaslatnak elfogadásával, a közvilágításnak lapunkban már ismertetett kiterjesztését elrendelték.

Ezután elfogadta a közgyűlés a tanács előterjesztését arról is, hogy a villamos világításához szükséges vezetéknek a lovassági nagy laktanyába való berendezése körül felmerülő költségekből a város 200 forintot magára vállal.

A bevehetetlen községi pótdátó és közmunkatartozások törlesztésének kérdésében kiküldött bizottság javaslatához képest a képviselőtestület a betervezett kimutatásokban foglalt tételek törlesztését elrendelte. Két nagyobb, régebbi időből fenálló, ma már bevehetetlen tartozásra azonban utasította a tanácsot, hogy adjon felvilágosító jelentést arról, hogy miért nem hajthatók be azok akkor, mikor még behajthatók voltak.

Id. Deutsch Lipót lakosítás iránti kérvényének kedvező elintézése után a polgár-

mester előterjesztése kapcsán: utasította a képviselőtestület a tanácsot, hogy a vasuti ut kiszélesítése céljából az ut mentén elvonnuló telkek tulajdonosai közül azokkal, akik az uthoz szükséges területeket ingyen átengedni hajlandók, a szerződéseket kösse meg, a többiekkel szemben pedig kérje meg a ki-sajátítási eljáráshoz szükséges kormányhatósági engedélyt.

Ezután került sorra a Jakab Mihály joghallgató és Fábiny Cornelia színiakadémiai növendék segélyezésének kérdése. — A képviselőtestület a kitűnő bizonyítványokkal rendelkező mindkét kérelmező kérését teljesítette, s az előbbinek 50 frt, az utóbbinak pedig 10 hónapra havi 15 frt segélyt szavazott meg.

A többi tárgyak már megcsappant érdeklődés mellett tárgyalattak. Lefkovits Mátyást kártalanítás iránti kérvényével elutasították, a Spitz Ferenc vásárvámbérlő bérlengedés iránti kérelmét azonban a jogügyi szakosztály és a tanács ellenkező véleményével szemben méltányossági okokból teljesítendőnek találták, s utasították a tanácsot, hogy az elegendendő összeg tekintetében adjon véleményt.

Végül tudomásul vették a tisztügyész jelentését a város pereinek jelenlegi állásáról, valamint az „esetleg más tárgyak” között a vármegyének a tisztmérnöki állás ideiglenes betöltése, úgyszintén a villamvilágításra vonatkozólag a Ganz és társa céggel kötött szerződésnek a „Nyiregyházi villamos felesztvénytársaság”-ra történt átruházása felett hozott képviselőtestületi határozatokat jóváhagyó határozatait.

A gyűlés 6 óra után ért véget.

Szépirodalmi és közművelődési egyesület.

Lapunk mult számában megemlékezünk azon mozgalomról, melyet br. *Feilitzsch Berthold* főispán egy szépirodalmi és közművelődési egyesület létesítése érdekében kezdeményezett. Jeleztük azt is, hogy ömél-tőszaga e hó 8-ára egy értekezletet

— Jobban mint maga a daloláshoz!

— Ugyan kérem Gizike, hagyja már azt az én hangomat. Én már el is felejtettem!

— De én nem. Sőt azt se, hogy maga még nem is köszönt!

— Ezer bocsánat! Lássá milyen udvariatlanságot követtem el. Egyébiránt maga az oka, miért ijed meg annyira?

— De nem addig van az, hanem tessék visszamenni a másik szobába, kopogtatni, s ha azt mondom: szabad! — bejönni és illedelmesen köszönni!

— Még ezt is megteszem, ha úgy kívánja, csak ne haragudjék!

Gizike aztan visszaült a zongora mellé, Pál urfi pedig kiment az ebédőbe, s mint aki csak most érkezett, kopogtatott.

— Nem szabad! — kiállt Gizike.

— Hát most mit csináljak! — kérdi erre a meglepett Pál urfi.

— Azt egy felső gimnázistának magától is kellene tudnia! — hangzott a felelet.

— Ugy? Na hát énekelni fogok. Láá...

— Jaj az istenért, csak azt ne! Inkább szabad!

— Ez már más! Kezeit csókolom!

— Ah! Isten hozta nálunk! De rég volt szerencsénk! Parancsoljon beszélni. Foglaltok kérem helyet. A mamám azonnal jön, csak kiment szétnézni a konyhába, mert ezek a mai cselédek! Borzasztók ezek a mai cselédek!

Pál urfi is bele találta magát a tréfába.

— Találkoztam öngyáságával az ebédő ajtajában. — Ezek a mai cselédek igazán borzasztók!

— Oh különösen a mieink. A szakácsnőnek éppen tegnap mondtam fel a mama: a szobaleány két hete sincs nálunk, de alig ha marad egy hónapig!

— Milyen jó színben van ma Gizike nagysám!

— Ugy találja? Pedig reggel gyöngékedtem egy kisé!

— És milyen szép időnk van ma!

— Na hallja, már ennyire ne menjünk!

— kaczagja el erre magát Gizike.

— Hát akkor zongorázzon valamit!

— Mit?

— Hát a Lárilettót. Én nagyon szeretem a Lárilettót.

— Hát ön zenekedvelő?

— Egyáltalán barátja vagyok a szép-művészeteknek!

— Peldául?

— Peldául a zenének.

— Hát még?

— A festőművészetnek.

— Hát még?

— A szobrászatnak is, meg a szim-

művészetnek is.

— És még?

— Több hamarjában nem jut az eszembe.

— Hát a sárgarépát szereti?

— Megint a hangomra czélez?

— Nem, csak úgy véletlenül jutott az eszembe!

— Akkor szeretem!

— De csak nyersen?

— Ha jól van elkészítve: főve is.

— Egyszer egy esztendőben?

— Hogy őszinte legyek: kettőben egyszer.

— Ugyan mondja meg nekem, miért nem szeretik maguk, férfiak a sárgarépát?

— Mert mi, férfiak, másforma édességeket szeretünk!

— Krumpli-czukrot?

— Feljebb!

— Égetett mandulát?

— Még feljebb!

— Csokoládét?

— Majd eltalálta! Csak hogy többet mondott néhány betűvel!

— Mi lehet az? Csokoládé... Cso...

— Azt, azt! Csak mondja ki bátran!

— Ho-ho-hó! Most értem már urficskám!

Magát nagyon is nagyralátóvá tette a borbélylegénye! No nézze meg a másik!

— Pedig lássa Gizike, ezen nem láthat semmi különöset sem a másik, sem a harmadik! Ez egészen természetes dolog. Mi férfiak...

— Önök férfiak? Önök tizenhat és fél éves férfiak! Ugyan menjenek maguk gyerekek!

— Gizike kisasszony! Én már nem vagyok gyermek!

— Hát mi?

— Másfél év mulva éretlen lesznek!

— Hát akkor várjon még másfél évig!

— Jó. Legyen. Én várni fogok, ha maga is vár!

— Én? Mire várjak én? Én már egy év mulva hosszú ruhát kapok! Tudja? De azért már ma is nagy leány vagyok!

hivott egybe, főképen azon célból, hogy az egyesület alakításának szükségességéről és lehetőségéről meggyőződést szerezzen, illetőleg, hogy városunk szellemi előkelőségének a megalkotás iránti készségét alkalma legyen nyilvánítani.

Az értekezlet megtartatott a nagyszámú, meghívottak élénk részvétele mellett. Az első lépés tehát megtörtént arra nézve, hogy Nyiregyháza város és Szabolcsvármegye társadalmának szellemi élete egységesebb tétessék, s külső szervezettel ellátva, közéletünk egyik hivatásánál fogva is elsőrangú tényezőjévé avatassék.

Impressióink, amiket az értekezlet lefolyásából merítettünk, nem csak kedvező arra nézve, hogy az a nélkülözhetetlen egyesület valóban létre fog jönni, de sok biztató jelet tudunk felhozni amellett is, hogy kifejtendő tevékenységében meg fogjuk találni a hozzá fűzött várakozás teljesedésének biztosítékát, s hogy benne és általa az eddig teljesen elhanyagolt szellemi élet elevensége hivatott gondozót, társadalmunk pedig új ezélokot és feladatokat fog nyerni.

Az érdeklődés magas fokának kell betudnunk az értekezleten megjelenetek nagy számát, s joggal következtethetjük abból, hogy a megjelenés indoka nem csak nobile officium a főispán meghívásával szemben, de a törekvés elismerése, amit bizonyít az is, hogy a népes értekezlet egyhangú lelkesedéssel mondotta ki az egyesület alakításának szükségét. Kétely a mozgalom sikere iránt nem nyilvánult, amiből feltehető, hogy a közvélemény összetételül bizalommal van, s elismeri,

— Gizike, ugy látszik, maga engem nem akar megérteni! Hiszen épen azért mondom, hogy várjon. Epen azért!

— Hogy nekem ne legyen addig hosszú ruhám, míg maga érett nem lesz? Hogy is ne!

— Hát nem vár?

— Nem!

— Határozottan mondja ezt?

— Határozottan!

— Hát jó. En tudni fogom a kötelességemet, de annyit mondhatok, hogy megsiratja még ezt valaki! . . .

Legfőbb ideje volt már, hogy a mama beérkezék. Azonnal megneszelte, hogy valami történt a gyermekek között.

— Hát magukat mi lelte, hogy mindkettőjüknek az orruk vére folyik?

Gizikében volt több önállóság. Hja! ő neki már csak egy éve van a hosszú ruháig! — Pál urfi nem akar megtanítani a Lárilettóra, pedig azt mondja, hogy egy helyen rosszul játszm. Akármint kérem, nem akar énekelni. Azt mondja, elcsattant a hangja, mint valami lámpaüveg!

Pál urfi is magához tért ez alatt, hangját ugyan a mama előtt a világ leghajlíthatlanabb hangjának igyekezett feltüntetni, de azért megígerte, hogy a Lárilettóra, ha kell, inkább fűtőve tanítja meg Gizikét.

A mama azonban aligha volt meglegedve a gyerekektől kapott magyarázattal, mert kereken kijelentette:

— A tanításnál azonban én is jelen leszek, mert ugy látom, nem lehet magukat egyedül hagyni anélkül, hogy össze ne vessenek!

Vándor.

hogy a szellemi élet intenzívebb gondozásának ideje beállott.

Az értekezlet lefolyása a következő volt:

A főispán ur öméltósága emelkedett szavakkal esetelte az értekezlet összehívásának indokát, s kifejezést adott annak, hogy egy szépirodalmi és közművelődési egyesület megalakítására nem csak szükség van, de sőt Nyiregyháza város és Szabolcsvármegye értelmiségének szellemi igényei azt követelik is. Amióta élet-hivatása Szabolcsvármegyéhez kötik, állandóan foglalkozott ezen egyesület eszméjével, s várta a mozgalom megindításának alkalmas percét, amely bekövetkezett az által, hogy társadalmi életünk több kiváló egyénisége ösztönözte őt a kezdeményezésre. Ezután körvonalozza az egyesület célját. Nem kaszinószzerű szervezetet kíván neki adni, — mert hiszen e tekintetbeni igényeink további fejlesztésre nem szorulnak, — de felolvasó estélyek rendezése, amelyek keretén belül a művészeti ágak is elhelyezést találnának — szerinte az, amely a megalkotandó egyesület működésének egyik lényeges eszközét képezné. Megnyitja az értekezletet, s köszönetét fejezvé ki a nagy számban megjelent uraknak az ügy iránti érdeklődésükért, kéri, hogy véleményüket az egyesület, s annak megalakítása felől előterjeszteni szíveskedjenek.

Dr. Meskó László országgyűlési képviselő mindenek előtt az értekezlet köszönetét tolmácsolja a főispán úr buzgó kezdeményezéséért, s ama meggyőződésének ad kifejezést, hogy a felvetett eszme megvalósítása társadalmunk figyelemre méltó érdekét képezi, s a maga részéről legnagyobb örömmel csatlakozik ahhoz. A főispán úr által körvonalozott egyesületi célt magáévá teszi annál is inkább, mert az egyesület oly feladatokat lesz hivatva szolgálni a már meglévő intézményeink és egyesületeink mellett amelyek az utóbbiak által felölelhetők nem voltak. Fölveendő az egyesület programjába az is, hogy népszerű, könnyen érthető modorban tartandó felolvasások által a tudományos ismeretek terjesztessenek. Indítványozza, hogy a mai értekezlet lefolyásának jegyzőkönyvbe vételére jegyző választassék.

Az értekezlet közfelkiáltással dr. Prok Gyula ügyvédet lapunk felelős szerkesztőjét jegyzőül megválasztván; dr. Meskó László folytatja beszédét, s hangsúlyozza, hogy az alapszabályok elkészítése végett egy 7—9 tagú bizottság kiküldését tartaná szükségesnek, amely munkálatát lehetőleg rövid idő alatt befejezvé; az alakuló közgyűlés hívandó össze.

Az értekezlet az indítványt egyhangulag elfogadja, s az alapszabály-szerkesztő bizottságba Martinyi József főgymnasiumi igazgató elnöklete alatt dr. Meskó Lászlót, Kovách

István törv. széki bírót, dr. Bartók Jenő ev. reform. lelt észt, Májerszky Béla városi főjegyzőt, dr. Vietórisz József főgymnasiumi tanárt és dr. Prok Gyula értekezleti jegyzőt választja meg, azzal az utasítással, hogy az országban már letező hasonló egyesületekről Önéltósága, a főispán úr által már beszerelt valamint még beszerzendő alapszabályok utmutatásai nyomán az alapszabály tervezetet mielőbb elkészíteni, s azt az alakuló közgyűlés összehívása végett a főispán urhoz terjessze be.

E zel az értekezlet a főispán élénk éljenzése között vezet ért.

Tételek az irodalmi és közművelődési egyesületről.

Hálás örömmel üdvözlök tevékeny főispánunkat az alkalommal is azon intézkedéséért, hogy Szabolcsvármegye székhelyén irodalmi és közművelődési egyesület alakítására hívta fel a közönség figyelmét. Örömmel azért, mert az ő nemes törekvésében mindnyájunknak régen érzett óhajása nyilatkozik meg, halával azért, mert az ő egyéniségének és állásának sulya biztositó szolgál óhajásunk mielőbbi megvalósulására.

Az első lépés nehézségen immár túl vagyunk, mert azon értekezleten, melyen a hó 8-ik napján Nyiregyháza városának vezető értelmiségi képviselői útján majdnem teljes számban vett részt, habozás nélkül hangzott fel az ige, hogy ily egyesület megalkotására nálunk szükség van, s az értekezlet egyértelműleg állapodott meg abban, hogy akar is szövetkezni ennek az igré megtestesítésére.

E határozott nyilatkozattal szemben el kell nemulnia minden kishitűségnek, minden aggodalomnak az intézmény harmadik feltétele a lehetőség miatt, mert ha egyszer felismertük kötelességünket s kimondtuk határozott akaratunkat, bizonyára megtalálhatjuk a módot is, meilyvel a legjobban célt érhetünk.

A szervezkedés előmunkálatainak megtevésére, alapszabályok készítésére az értekezlet egy bizottságot kért fel, mely valószínűleg a lehető legrövidebb idő alatt eljár megbízatásában. Fölöslegesnek látszik tehát minden szó, mely e bizottság laboratóriumára nézve utmutatással akar szolgálni, fölöslegesnek már csak azért is, mert a bizottság mindenesetre tanulmányozni fogja a hasonló célú intézmények szervezését s azokból kétségtelenül a legjobbat igyekszik majd kiválasztani s egységbe foglalni.

Azt azonban, hogy épen a mi viszonyaink közt, alkotás lehetőségének mely feltételei lesznek leginkább figyelembe veendő, kellőképen megfontolni, megbeszélni s ekként amennyire a kérdés természeténél fogva lehetséges, egységes közvélemény formálására igyekezni nemcsak jogunk, de kötelességünk is. Jelen soraink megírására tisztán csak ez a szándék ösztönöz bennünket a mikor meggyőződésünket tételként állítjuk olvasóink elé.

I. Illő, hogy az új egyesület céljában és eszközeiben — de inkább eszközeiben, mint céljában — ne érintse meglévő egyesületeinket.

Ez az egyetlen alapelv, melyet az értekezlet is féltre nem érthető módon kinyilatkoztatott s melynek feladása könnyen bombasztó hatással lehetne az eddig tapasztalt békés egyetértésre és együtt működésre. S ha érezzük, sőt ismerjük is azon nehézségeket, melyek legyőzése nélkül alig lehet hatást vonni, több egyesület céljai és érdekei közt, hiszen, hogy többet ne mondjunk, a közművelődés előmozdítása hallgatagon, vagy nyíltan majdnem minden egyesület alapszabályaiban benfoglalatik: még sem tekinthetjük hiábavalónak, vagy épen károsnak az első tételünket, mert meglevő egyesületeink (kaszinó, olvasó-egylet, önképző-társulatok) a maguk körében mindannyian betöltik hivatásukat s így azokat megbolygatni kiméletlen, tagjaikat elkészeríteni eszélytelen eljárás volna.

E tétel megvizsgálását tehát gyakorlati szempont teszi szükségessé.

II. *Kívánatos, hogy az egyesület irodalmi, művészeti és közművelődési egyesület legyen.*

Jól tudjuk mi, hogy az irodalom fogalma a művészet fogalma alá tartozik, maga is egyik faja lévén emennek; de hiábavalónak még sem tartjuk az irodalom szó nyomatos hangsúlyozását, mert épen ez az, a mi nekünk művelésére és élő szóval való terjesztésére nálunk eddig csak szórányos kísérleteket láttunk. És itt nyomban meg kell jegyeznünk, hogy irodalom alatt nem csupán a szépirodalmat óhajtjuk érteni, de a szorosabb értelemben vett tudományos irodalmat is, meg lévén győződve arról, hogy a tudománynak népszerűn alakban való közlése nem kevésbé hathatós emelője a műveltségnek, mint a mennyi élvezetet nyújthat a szépirodalmi felolvasás.

A mi a művészet többi ágait illeti, azokból ismét csak az előadó művészetek művelését és közlését kontemplálják az egyesület céljai sorában, közelebről az éneket és zenét, min' olyanokat, melyek a művészek fejlesztésére is kiválóan alkalmasak. A képzőművészetek programmba vételére szellemi erőnknek elégségesnek, viszonyainkat alkalmasnak nem tartjuk.

Végül a közművelődés elősegítését, mint célt, úgy képzeljük, hogy az okozata legyen az előbbi kettőnek, mint oknak; mert annak szélesebb alapokra való fektetésére — saját helyiség, könyvtár, hírlapok stb. — sem az időt nem látjuk elérkezettnek, sem anyagi erőnket kielégítőnek.

III. *Célszerű, hogy az egyesület állandósága kellően hangsúlyoztassék és biztosítottassék.*

Ezt úgy értjük, hogy az egyesület ne csupán egyes kiválasztottak szakkörű társulata legyen, mint nagynevű irodalmi, helyesebben irodai társaságaink, hanem tagul fogadja mindazokat, akik az egyesület céljainak megvalósításához szellemi és anyagi eszközeikkel hozzájárulnak. Az időszakokra alakulás már magában véve is könnyű felosztás csiráit hordaná méhében, ót-hat összejövetel után megszűnnék a vállalkozó hajlam, a kedv, a buzgalom s bedlna a mindent megülő tespedés. Már az állandóságot csak úgy fogjuk biztosítani, ha összejöveteleinket, mondjuk estélyeinket, változatosakká, érdekesekké, keresettekké tesszük. Ezt kell erősen szerveznünk, ez lesz törekvésünknek achillesi sarka, melyen sérteletlenül állunk, de a melynek legkisebb veszélyeztetésével a talajt veszítjük el magunk alól.

De van egy másik eszköz is az állandóság elősegítésére s ez az, hogy tagtársainktól mennél kevesebb anyagi áldozatot igényeljünk. Igaz, hogy semmiből sohasse lesz valami, tehát a részvételt áldozattól kell függővé tennünk; de az is kétségtelen, hogy nagy követeléssel nagy kört riasztunk vissza munkánk arányos megosztásától.

IV. *Szükséges, hogy akarattunkkal mindannyian legjobb tehetségünket egyesítsük.*

Ez pedig annyit jelent, hogy ne fázzunk a munkától s kiki abban, a mire képes, és úgy, ahogy csak képes, kivége részét a közös tevékenységből. Meddő álszerénység vagy kicsinylő lenézés, kudarczóló való félelem, vagy gőgös elbizakodás ne legyen oka távolmaradásunknak ott, ahol tehetségünkre, fáradságunkra, áldozatunkra a közös érdekében feltétlenül számítanak. Nem mondjuk mi, hogy köztünk minden tollforgató ember hivott iró, minden zenét művelő tökéletes tehetség, minden műkedvelő művész: azt azonban állítjuk, hogy a megnyilatkozásra való serkentés, vagy alkalom hiányában nem egy szunnyadó erőnk fekszik gyümölcsötlenül s mindenesetre vannak hivottak, ha nem mindannyian választottak is.

Mindez annyira ismeretes dolog, hogy ennek a tételnek további fejtegetése igazán egyértelmű volna a köztudat és tapasztalás nem ismerésével, vagy félreértésével.

Hogy az egyesületnek — más hasonló egyesületek mintájára — mily megkülönböztető, de mégis jellemző címet, nevet adjunk a mellett, a mit a II. tételben az egyesület céljainál említettünk, — hogy a tagul való belépést mily feltételektől tegyük függővé, hogy az egyes tagoknak mily jogokat biztosítsunk s tőlünk minő áldozatot követeljünk, — hogy a szervezés kérdését miként oldhatjuk meg legegyszerűbben stb. stb., ezek oly részletkérdések, melyekre ez alkalommal és e helyen felelni nem akarunk.

Óhajtjuk azonban, hogy a bizottság munkája mindnyájunk megelégedésére teljes sikerű legyen, az egyesület még ez év folyamán megalakuljon s egész vezető társadalmunk áldozatra kész támogatásával városunk büszkesége s a magyar közművelődés hathatós előmozdítója, biztos támasza legyen.

Abá.

Az ág. h. ev. egyház ünnepe.

Mozgalmas napjai voltak a most folyó héten a helybeli ágost. hitv. ev. egyház közönségének, — ennek a városunk kulturális életében oly kiváló tényező gyanánt tekintendő erkölcsi testületnek.

Vasárnap délelőtt három ízben is tartottak közgyűlést az egyház különböző testületei. 10 órakor Májerszky Béla felügyelő és a távollevő Bartholomaeidesz János helyett Geduly Henrik lelkész elnökielte alatt presbyteriumi gyűlés tartott főleg a hegyaljai egyházmegye Miskolcra, folyó hó 10-én tartandó utolsó közgyűlésre kiküldendő egyháztagok megválasztása és néhány közgyűlési tárgy előkészítése végett.

A megjelent presbyterek elfogadták a felügyelő azon indítványát, hogy az egyházmegyei közgyűlés megbízottakat alkalmas férfiak személyében ö szemelje ki s mint értesülünk, dr. Meskó László, Geduly Henrik, Martinyi József, Mészáros Ferenc, Bogár Lajos urakon és az egyház felügyelőjén kívül, kik mind hivatalból tagjai az egyházmegyei közgyűlésnek, még Andrejovich Sándor segédlelkész, Eördögh Károly presbyter

és Viot්රis Dániel gondnok mennek Nyiregyházáról eme történelmileg vezetés, mert jelenlegi alakjában utolsó hegyaljai egyházmegyei közgyűlésre.

A presbyteri ülés végén Májerszky felügyelő hívta meg a presbyterek figyelmét egyrészt a templomi közgyűlésen, másrészt a Mráz Károly kitüntetésével kapcsolatos ünnepélyen való részvételre s ezzel az egyház-tanács ülés véget ért.

Alig ért véget a presbyteri közgyűlés, már kezdetét vette az egyház templomi közgyűlése nagyszámú egyháztagok részvételével. A jelenlétakra sokáig emlékeztetés maradt a közgyűlés, a mely míg egyrésztől bizonyágot tett arról, hogy a mi takarékságáról jól ismert napünk sem zárkózik el a nemes áldozatkészségtől, ha érti, hogy azzal jól megérdemelt, igaz ügyet mozdít elő, másrésztől erős diadala volt az egyház fáradhatatlan, tapintatos és bölcs felügyelője, *Májerszky Bélának*, a ki kitartó munkával, — sokszor keserű tapasztalatokkal is szembeállva és egyes népálmítók aknamunkáját lelelközve — tudta odavezetni az ev. egyház híveit, hogy vezetőinkben ma mar nem ellenségeiket, de legjobb barátait látják és szűkebbüléssel, ellenséges indulattal többé nem kísérk és nem nehezítik az egyházi élet szolgálatában álló férfiak működését.

Ily előzmények után terjesztette elő Májerszky Béla a közgyűlésnek azon indítványát, hogy az érdemekben megözölő, veterán tanítónak, *Mráz Károlynak* 440 forint nyugdíjat az egyház az eddig birt fizetés erejéig — 600 forintig egészítse ki, továbbá hogy azon tanítóknak, kik a városban 10 éve működtek, *törzsfizetését 100 forinttal*, azokat pedig, a kik a tanyán ugyanennyi ideig működtek, *törzsfizetését 50 forinttal emelje*, végül hogy az ifjabb énekvezetők fizetését szintén 100 forinttal nagyobbitsa.

Az indítványok s különösen az első — számottevő ellenzésre nem találtak s így teljesen indokolt dolog volt, hogy a közgyűlésnek ezen kulturális és humanitárius szempontból egyaránt igen figyelemreméltó határozatát *Geduly Henrik* lelkész a hazai tanügy és az egyház ügye nevében halas elismerését fejezte ki. — míg Májerszky Béla, felügyelő — mint az egyházi ügyek sikeres intézésében legtöbb tényező, a testvéries jóindulatot ajánlotta az egyházhoznevek erőteljes megszavaiban. Ugyanezen közgyűlés erősítette meg *Andrejovich Sándor* segédlelkészül való meghívását is, a kinek rövid itt működéséből mindenki meggyőződött arról, hogy benne az egyház minden tekintetben megfelelő munkaerőt nyert.

A közgyűlés fél 12 órakor ért véget, a mikor a központi iskola dísztermében már egybegyűlt a nagyszámú ünnepelő közönség, hogy tanúja legyen annak az ünnepélyes jelenetnek, midőn Szabolcsvármegye főispánja, br. *Felitsch Berthold* ur öméltsége a tanügy és az egyház érdemes, veterán szolgájának, *Mráz Károly* jubiláns tanítónak az öféségétől jött kitüntetését, az arany érdemkeresztet átadja.

Előkelő és nagyszámú közönség gyűlt össze az ág. ev. népiszkola dísztermében 1/2 12 órára, amidőn az arany érdemkereszt átadása jelezve volt. Elnök éljenzés fogadta a főispánt megérkeztek, a ki kezében a királyi kitüntető adományival *Mráz Károly* jubiláns tanító elé lépett, hogy elismerő szavak kíséretében a királyi kitüntetését átadja. A főispán szavaira, amelyekkel *Mráz Károly* hosszú tanítói működését melegen méltatta, *Mráz Károly* meghatóttan válaszolt, kifejezést adván annak, hogy működése egész életén át oda irányult, hogy növekedésében a hazaszeretetet ápolja, s hogy e hazának hasznos és szorgalmas polgárokat neveljen. Az elnök éljenzés, amely szavai nyomán felzúgott, bizonyította, hogy *Mráz Károly* valóban úgy teljesítette kötelességet, amint mondotta.

Itt említjük meg végül, mint a helyi ev. egyházi élet egyik mozzanatát, hogy a hegy-

aljai egyházmegye kelté osztása előtti utolsó közgyűlésére kiküldött megbízottak, továbbá Bartholomaeides János lelkész, Benes László, Fest László és Hibján Dániel presbyterek kedden délután 6 órakor, *Maternus Lajos*, debreczeni lelkész közbejöttével *Balmaz* jellegű értekezletet tartottak, mindazon ügyek megbeszélésére, a melyek a Nyiregyháza központtal alakulandó *tiszavideki ev. egyházmegye* szellemi és anyagi érdekeivel szorosabb összefüggésben állanak. —rens.

Hirek.

— **A vármegye dicsősége.** Dr. Jósza András egyike azoknak a fáradságtalanul gondolkodó és munkálkodó emberbarátoknak, a kiknek a közpályán való tevékenysége állandó emléket hagy hátra. Egyéniségük varázsa nem csupán a mindennapi élet mindennapiságában nyilvánul, de kihat általános és nagy érdekekre, a melyek, hogy gondolkodása tárgyává tétetnek, egy ország fogja látni hasznát. Ennek, a mit dr. Jósza Andrásról itt elmondottunk különös alkalma is van. A fáradságtalan főorvos indítványára Szabolcsvármegye közönsége feliratot intézett a belügyminiszterhez az államilag termelt diphteria elleni serum ingyenes kiosztása, kezelése s a preventív oltások kötelező elrendelése tárgyában. A belügyminiszter nem csak elfogadta a főorvos indítványát, de sőt országos tanácskozmányt is hívott e tárgyban össze, a melynek nélkülözhetlen személyeként dr. Jósza András jelölte meg. A belügyminiszter ide vonatkozó leirata következőleg hangzik:

Szabolcsvármegye közönségének

Nyiregyháza.

Az államilag termelt diphteria elleni serum díjaztatva, kiosztása, kezelése s a preventív oltások kötelező elrendelésére vonatkozó folyó évi július hó 8-án 1202—1232. kb. szám alatt kelt közigazgatási bizottsági határozatra hivatkozással, ezen ügyben folyó évi 307. szám alatt kelt feliratára értesitem a vármegye közönségét, hogy hajlandó leszek a feliratban felsorolt önjátszókat és javaslatokat megfontolás tárgyává tenni, mihielt meggyőződhetem róla, hogy azoknak a gyakorlatban való keresztülvitele számbavehető nehézségekbe nem ütközik és amennyiben oly tapasztalatok fognak rendelkezésemre állani, melyek minden aggodatom nélkül feljogosítanak arra, hogy ezen sok körültekintést igénylő kérdésben országos érvényű körültekintéseket tegyek.

Azt is kijelentem, hogy esetben, ha a vármegye közönsége által ezen feliratban indítványozott eljárás mód olyannak fog bizonyulni, mely a rendelkezésre álló és értékesíthető megbízható adatok alapján már indokolt és a gyakorlatban ki is vehető, az államkincstár esetleges megterhelését a magam részéről nem fogom a szükséges országos intézkedések akadályát tekinteni. Mielőtt azonban az intézkedések lényege és terjedelme tekintetében végleg határoznék, szükségesnek láttam, hogy a szóban levő fontos kérdés a vezetésem alatt álló miniszterium egészségügyi osztályában tartandó szűkebbkörű értekezleten minden részben megbeszélés és felvilágosító tanácskozás tárgyává tétessék. Minthogy pedig Szabolcsvármegye főorvosának indítványa volt épen az, amelynek alapján a vármegye közönsége fölterjesztést megtette, óhajtanám, hogy a jelzett értekezletben Ő is részt vegyen.

Az értekezlet helyétől a belügyminiszterium egészségügyi osztályát, időpontját pedig évi november hó 12-ének délelőtti 10 óráját tűzöm ki.

Felhívom ennél fogva a vármegye közönségét, miszerint utasítsa a vármegye tisztí főorvosát, hogy ezen értekezletre a jelzett időben és helyen jelenjék meg, amennyiben akadályozva lenne, ide mielőbb jelentést teendő.

Budapest, 1897. november hó 4-én.

Percezel, s. k.

— **Választások a városnál.** Nyiregyháza városánál tudvalevőleg a tisztmérnöki állás ma még egyelőre csak ideiglenesen van betöltve. Ezen kívül úresedésben van az igatói, meg egy irnoki állás is. Szabolcsvármegye alispánja ezen állásoknak választás útján leendő betöltésére határnapul november 25-ikét tűzte ki, — a pályázati kérvények pedig november 23-ikán déli 12 óráig adandók be a vármegyei közigazgatási igató-hivatalba. A mérnöki állást most *Küedényi Szilárd*, mérnök tölti be, s aligha csalogúnd, ha azt hisszük, hogy megválasztatása egyhangú lesz. Az irnokra állásra *Laszlovik József*, h. igató, az irnokira pedig *ifj. Matulka Odón*, napdijas irnoknak van legtöbb kilátása.

— **Agarász verseny.** A szabolesi agarász társulat rendez agarász versenyét e hó 6-án kezdte meg a nagy-kállói tériokon és 8-án fejezte be. — A versenynek pompás jó idő kedvezett, s állandóan nagy közönség nézte az érdekes lefolyású versenyeket. Keverve volt összesen 23 agar, melyek közül az 1-ső díjat (400 ft és 100 ft értékű emléktárgy) Orosz Miklós „Szellő” nevű kutyája vette el. A versenyek alkalmából a „Korona” szálloda nagytermében 6-án rendezett táncmulatság fényesen sikerült. A nyerteseket 22 pár táncolta, s a legjobb kedélyhangulatban reggeli fél nyolc óráig tartott. — Ott voltak: A hölgyek közül tudósítónk a következők neveit jegyezte fel: br. Feilitzsch Bertholdné, Kállay Andrásné, Kállay Sarolta, Jármy Mártonné, Jármy Imréné, Jármy Gyuláné, Kállay Rudolfné, Ferenczy Emilné, Ferenczy Margit, Ferenczy Béláné, Ferenczy Mártha, Jármy Paula, Jármy Tóni, Jármy Mártha, Molnár Gusztávné, László Imréné, Mezössy Gizella, Ragályi Malvin, Liptay Béláné, Petrovay Janosné, báró Wimmerspergné, Fáy Margit, Fűry Ilona, Jósza Andrea, Bogáthy Józsefné, Bogáthy Flóra, Jármy Ilonka, Ujhelyi Emma, Gesy Albertné, Mikecz Dezsőné, Oelváry Ilona, Gesy Samuné, Szalánczy Bertalané, Nozdrovicsky Jenőné, Sárközy Aurélné; továbbá közel-tünk kitünőségei közül: br. Feilitzsch Berthold főispán, ifj. gr. Vay Ádám, gr. Vay Lénárt, gróf Pongrácz Jenő, báró Sennyey István, gr. Desseffy Aegid, Kállay András, Gesy Albert, Percezel tábornok, Fontain ezredes, Sárközy Aurél komárommegyei főispán, dr. Vécsy Alfonz, gr. Hartenberg Aladár, stb.

— **A gymnasiumi hangverseny.** A hangverseny, melyet mult szerdán rendezett *Bogsch László és Santroch Alajos* a gymnasiumi ifjúsági egyesületek javára a gymnasiumi dísztermében, anyagilag és erkölcsileg egyaránt fényesen sikerült, amint ez várható is volt úgy a közreműködők jó hangzása neve, mint a nyiregyházi közönségnek minden jótékonyzélrt lelkesülő hajlama után ítélvé.

Fokozta az érdeklődést az a szokatlan körülmény is, hogy egy művész jegyespár állott ki a nagy közönség elé, mintegy documentálódó, hogy a zeneművészet iránt érzett hajjammal több ama találkozások száma, mely rokonlelküket egyesíti.

Ily érdekes külső körülmény által is ébresztett várakozás között ült zongorához *Szenfny Erásike* úrhölgy, hogy a programom első pontjával kitűzött *Nocturne-t Bendel-től* eljátszsa. Bár a darab maga igénytelen és nem nagy várakozást támaszt maga iránt, a jól fogott és melegen átértelt játék zajos hatást keltett különösen a hölgyközönség sorában, mely hatás általánosan felhangzó tapsban nyilvánult.

Ezután a programotól eltérőleg *Dömötör György* úr lépett fel, hogy elszavalja *Szentirmai Emlékezés-ét* a hazafias lelkesedéstől átértelt melegséggel, melyvel március 15-dikén is megérdemelt tapsokat aratott.

A szavalt által ébresztett érzelmes hangulat igen kedvező átmenetül szolgált *Lukács Ilona* úrhölgy énekének élvezéséhez, aki színpadon és podiumon annyira otthonos s ezért a közönség előtt annyira ismeretes,

hogy egyáltalán nem lehet csodálkozni azon a lelkesedésen, melyet *Meyerbeer: Hugonoták* „Apród áriá-”-jával s a megújrázás helyett énekel magyar nótáival keltett. Kellemesen csengő hangja, érzelmes előadása és színezése mindig megtalálja azt az utat, mely hallgatónak szívébe vezet, s oda ügyszólván belopózkodik.

Majd *Taussig: Concert Fantasia-ját*, e művészi technikát igénylő darabot játszotta el *Bogsch László* úr oly bámulatos könnyűséggel, elegantiával, hogy a tenger-morajláshoz hasonló bevezetés után következő polkaszerű részlet és csengő campanella teljesen érvényre jutott, s ujabban meggyőzte közönségünket arról, hogy *Bogsch László* úr a klasszikus darabok eljátszásában igazi mester és virtuóz.

Erre *Beethoven C-moll Triója* következett, melyet hegedűn, gordonkán és zongorán dr. *Hoffmann Emil, Santroch Alajos és Bogsch László* urak igazi klasszikai modorban játszottak el nagy hatással; és a zenészek malheur-je, a hűrszakadás daczára a megérdemelt tapsok őszintén hangzottak fel.

A „granadai éjszakkal” vadászhatl érczes átható hangon énekelte *Mayer Ferencz* úr, a nyiregyházi dalosok előnyösen ismert baritonistája, kinek a programmon felül is kellett néhány jó magyar nótát énekelnie, annyira kívánta őt hálás közönsége hallani. Zongorán diskrétül kísérte őt *Santroch Alajos* úr.

A hangverseny elején elhangzott komoly szavaltatnak vig monolog szolgált *pendent-ul*; ugyanis *Coppée: „Pardon”* monologját adta elő *Gall Lajos* úr, teljesen beleélve magát az örökösön szűrtőlődő és az őt ért kellemetlenségek, családi bajok miatt elégedetlen ember szerepébe, kinek jellemzetes utánzásához — úgy látszik — a természetű képesesen kívül buzgó tanulmány alapján fogott hozzá. Természetesen állandóan derűt hangulatba tartotta közönségét előadásával.

Ziradékl a jegyespár adta elő zongorán négykézre, *Mendelssohn Concerte E-dur et Allegro-ját*, melynek szép melodikus részlete éppen úgy, mint a vége felé induló szerű ütemeit egyaránt összehangzó játékban emelte érvényre zajos hatást aratva.

Általában tehát elismerés illeti úgy a rendezőket, mint a többi közreműködő hölgyeket és urakat hogy oly kedves műlvezetben részesítették a szép számmal megjelent közönséget. (Z)

— **Bartha Miklós és a szabolesi nád.** *Bartha Miklós*, a legkiválóbb magyar publicisták egyike tiszt letére, aki tudvalevőleg a Wekerle-kormány ellen elfokvetett sajtóvétség miatt rért mért államfogház büntetésének megkezdésekor nyert királyi kegyelem folytán a fogházból már másnap kiszabadult, és alkalomból a budapesti független-ségi és 48-as polgári kör lakomát rendezett. A lakomán *Bartha Miklós* a reá mondott felkőzöntőre válaszulva, mint a „Magyarország” közölte, a többek között azt is mondta, hogy a hazafiság legyen olyan, mint a nál Szabolcsmegyében, az egykori tengerfenéken, ahol évezredek szántása sem tudta azt kiirtani! Hát mi ugyan fölötte kiváló tisztelettel visseltetünk a *Bartha Miklós* szónoki hasonlatai iránt és fölötébb megiltesítve érezzük magunkat, hogy pohárköszöntője közben a mi vármegyénk jutott az eszébe, hanem azért bátorságot veszünk magunknak, hogy az ellen a hasonlata ellen épen a hazafiság eszmeje érdekében határozottan tiltakozunk. Nem csak azért, mert hol van már a mai Szabolcsvármegye talaja az egykori tengerfenéktől, — hanem azért is, mert a mi közvetlen tudomásunk szerint a nádat itt jelen is sikerült a szántás-vetésnek a szántóföldekről kiirtania s a nád ma már csak a belvizek levezetése és szabályozása óta számban is nagyon megcsappant mocsarakban, meg az utszéleken és árokpartokon tettyez.

— **A jövő évi országos-vásárok.** Nyiregyháza a jövő évben megtartandó négy orszá-

gos-vásár határnapjai a következőleg állapítottak meg: a Tamás-napi vásár márczius 7- és 8-., a pünkösdi május 23- és 24-., a Kisasszony-napi szeptember 5- és 6-., s a Lucza-napi december 12- és 13-ik napján fog megtartatni.

— A „csudafő.“ Pár nap óta a napnak úgyszólván minden szakában folytonos esportosulás észlelhető egy pazonyi utcai ház előtt. A kivánsiak áhitattjesen hatborzon-gások közepette bámulnak egy képet, amelyen egy kis asztalkán egy női fej látható és be-tűzgetik a hatalmas plakátokat, amelyek azt hirdetik, hogy bent az üzlethelyiségben a képen láthatóhoz hasonló „csudafő“ csak 20 krajczárért a leghitelesebb jóslatokkal szol-gál. Az ilyen népbolonditások természetesen főként a szegényebb és műveletlenebb népre van nagy varázserője s százan meg százan vannak ma már, akik szentül megvannak győződve arról, hogy tényleg egy test nélküli élő fej hirdeti a rendszerint kedvező jövőndőt. Hát hiszen szép dolog az a régi elv, hogy „mundus valit decipi, ergo decipiatur“ — de azért talán a rendőrségnek még is kötelessége volna megakadályozni azt, hogy ilyen botrányos módon csalják ki a szegény emberek zsebéből keservesen megkeresett fil-léreiket.

— **Körvadászat.** A nyiregyházi vadász-társulat vasárnap a Császár-szaálóna ren-dezett körvadászót. Az eredmény 79 nyul, 4 fegyel és 1 sas. Este a „Pacsirta“ étter-mében fejezték be kedélyes lakomával a nap elvezetését.

— **Angyal-csinálás?** Keztyűs kézzel ny-lunk ehhez a kérdéshez. — Nemcsak azért, mert nehezen, vagy epenséggel nem is bi-zonyítható a czimben rejő súlyos vad, de azért is, mert súlyos felbőszséggel jár ez a kérdés azokra is, akik felmerülését megaka-dályozni vannak hivatva. — Hogy mi az az „angyal-csinálás“, azt bizonyára jól tudják mindazok, akikre az ilyen természetű dolgok tartoznak. Nos hát ilyen „angyal csinálás“-nak a gyantujit költi fel az a feltűnő sok jelentés, am-ly legujjabban a helybeli anya-könyvi hivataltól a városi árvaszekhez be-érkezik, s amely hivatalos rid-geséggel tudatja a gyámhatósággal, hogy az „angyalok“ száma ismét növekedett s folyton növekedik. Csudáljuk, hogy az illetékes hatóságok figyelmét ezeknek a jelentéseknek a száma meg nem költötte fel.

— **Szabolcsvármegyei közigazgatási bizottsága** a rendes havi ülését ma tartja meg.

— **Műkedvelői előadás.** A helybeli jóté-kony nögyelet a folyó hó 27-ikén műked-velői színelőadást rendez, amely alkalommal Rátkay László jeles népszimfűve, „*Felő Klári*“ kerül színpadra. A szereplők neveit csak lapunk jövő számában közölhetjük, tekintet-tel arra, hogy egyes szerepekre még végle-ges megállapodás nincs. — Annnyit azonban már ezuttal is elárulhatunk, hogy minden egyes szerep, arra hivatott műkedvelőkkel lesz ellátva, úgy, hogy ez az előadás egyike lesz a legsikerültebbeknek.

— **Cyprián.** Lapunk mult számában röv-viden már jeleztük, hogy *Andor József* (Cyprián) első elbeszélés köteté a könyv piaczon meg-jelent. Igértük egyszerűsind azt, hogy a könyv bővebb méltatását lapunk mai számá-ban hozzuk. Tekintettel azonban arra a nagy érdeklődésre, a melylyel a kötetet a fővárosi sajtó fogadta, de a kötet minden egyes novellájának belbecsére is, részletes méltatásunkat jövő számunkban fogjuk hozni.

— **Mráz-bál.** Említettük már, hogy a tanító-testület nyugalomba ment veterán tag-jának tiszteletére, a folyó hó 13-án batyus-bált rendez. A bál az előjelekből itélve szép bevezetése lesz a közeleddi farsangnak s tekin-tettel a mutatkozó érdeklődésre, egyike lesz a leglátogatottabbaknak.

— **Színházi hírek.** Komjáthy János debre-czeni színtársulatának 30 előadásra érdekes vendége lesz. *Komáromy Mariska*, a népszin-ház kitűnő volt primadonnája ugyanis ennyi

előadásra szerződött el Debreczenbe azzal a kötelezettséggel, hogy hetenkint kétszer fog fellépni.

— **Anyakönyvvezetői kinevezés.** A belügy-miniszter *Érdélyi Farkas* újonnan megválasztott orosi jegyzőt ottani állami anyakönyv-vezetővé nevezte ki.

— **Állásáról lemondott körjegyző.** *Bakos István*, kopócs-apáthii körjegyző állásáról való lemondását, a vármegye alispáni hivatalához benyújtotta.

— **Hazafelé asszonyok!** Akinek gyakrab-ban van dolga a bíróságnal, vagy a postán, bizonyára ösmerős már a kedves szavakkal, melyeket rendőrségünknek komolyabb és hasznosabb munkára méltó tagjai sűrűn alkalmaznak a piaczon vásárló és eladó köz-önség elzavarása czéljából. E szűk helyen nem szólhatunk azon amúgy is mindenki által eléggé ösmert hiányosságokról, amelyek a mi piaci viszonyainkat (és talán az annak rendezésére hivatottakat is) jellemzik, elég mutatóba azon körülményt felemlíteni, hogy esős időkben a mindennapi szükségletet be-vásárló közönség oly nagy számban és szufyokban juthat hozzá az ugyane-ak pocso-lyákban és piszkokban kirakott élelmi szerek-hez, hogy önkénytelenül is felsőhaját az ember, hogy milyen szegény is ez a mi váro-sunk, hogy a kulturának abécéjében (köz-rend, köztiisztaság, közegészség, st.b.) sincs része akkor, amidőn állandó színház, önálló-sítás stb. nagy kérd-sek vannak napirenden. Visszatérve azonban a sorok elejére, szeret-nék ösmerni az indokolását azon intezkedés-nek, hogy a vevők és eladók tömegét 1,10 órákor elzavarják a piacról minden elfogad-ható ok nélkül. Mire való ezen zaklatás és bosszantás a közönségnek, különösen e rövid napokon, amikor 9 óra van, mire a piac egybegyűl. Azt hisszük, hogy a tisztaságnak nagy seprőkkel megjelöni alakjai delelőt 10 órákor másfélle is találhatnának seprni valót, s nem kellene irgalmatlanul nekirontani a sapróvel mindennek, legyen az ember, avagy tejes kecsög. (Beküldetett.)

— **Gyujtogatás.** A Sas-zugban a folyó év elején egyik gyujtogatás a másikat érte, a nélkül, hogy a rendőrségnek a tettest, dacára a legszorgosabb kutatásnak, felfedeznie sike-rült volna. Sem a kettőzötlettel éjjeli őrség, sem a szervezett polgári őrség nem tudta megelőzni a gyujtogatás gonosz művét. A nyáron szünetelt, a héten azonban ismét kezdetét vette a Sas-zug veszedelme. E hó 7-ikén u. i. és tegnap ismét kigyulladt egy-egy ház, a szomszédoknak ébersége azonban mindkét esetben sikerült elejét venni a tűz pusztításának.

— **Az utolsó évnegyed.** A városi adóhi-valat ezutón is figyelmezteti az adózított közönséget; hogy a folyó év utolsó évnegyede bekövetkezvén, most már az ez évre előirt összes adó és egyéb köztartozások esedéke-sekké, és november közepéig fizetendőkké váltak. Akik tehát még tartozásaikat be nem fizették, igyekezzenek azokat a folyó novem-ber hó 15-éig rendezni annal is inkább, mert ez ideig az állami adóból esedékesse vált negyedik negyedévi részlet kamat nélkül fizet-hető be, míg november 15-ike után nemcsak kamatot, és pedig az egész évnegyedre, ha-nem az intési és behajtási illetekeket is köte-lesek lennének fizetni. Egyidejűleg arra kéri a városi adóhivatal a városban lakó adófizé-zőket saját érdekükben is, hogy a fizetéseket lehetőleg ne szerdán és szombaton teljesítsék, mert e napokon a tanyai adózítelők olyan tömegesen jelentkeznek, hogy a befizetések csak hosszas várakozás és időtöltés mellett eszközölhetőek.

— **Tehénbőr a kutban.** Érdekes felfede-zést tettek kedden reggel a kistéri kút látogatói. Egy hatalmas és erős illatú tehénbőr úszott a víz tetején, elvéve a kedvét mindenkinek a vizmerítéstől. — A rendőrségnek tudomására adatván a szokatlan lelet s ez alapon vizsgálatot indított meg, kiderítendő, hogy kinek a nagylelkűségéből került a bőr

az illetéktelen helyre. Ez idő szerint még ered-ménytelenül. Annyi azonban már most is bizonyosnak látszik, hogy egy nyiregyházi mészáros tulajdonát képezte.

— **Gyujtogatás az erdőben.** Valaki, a ki-nek kiletét a rendőrség ez ideig még fölne-m fedezte, tegnap délben egy boglya szénát gyuj-tott föl. A jeladásra a tüzoltóság a helyszí-ne-re kivonult és sikerült neki a tűz terje-dését, valamint nagyobb kár bekövetkezését megakadályoznia.

— **Eltűnt gyermek.** Hornyák András, pazonyi lakos 10 éves gyermek folyó hó 6-ikán nyomtalanul eltűnt. Köröztetése hiva-talosan is elrendeltetett.

— **Vesztett elbarrás.** Puskás Károly hely-beli szikviz-gyáros, 8 éves, *Jolánka* nevű leányát, a folyó hó 7-én, saját kutájá, játék közben megmarta. Gyógykezelés vegett másnap felszállították a Pasteur-féle gyogy-intezetbe, ez eset következtében a törvény által követelt 40 napi zár, a város egész területére elrendeltetett.

CSARNOK.

Ave Mária!

(Vége)

A grófnő lassu léptekkel érkezett a nagy terasszhoz, mely oly edes s mégis oly ke-gyetlen emlékeket ébresztett benne; egyedül jön ide ezután a platan alléen keresztül azon órában, mikor a királyi nap nyugodni ter bíbor s arany felhőtakarója alá. Egyedül tért vissza a kastélyba, ez Édenbe, melyet együtt hagytak el, hogy a nagyvilágba, Ró-bert világába lépjenek, a divatos, kacéz, csáb-ító asszonyok világába, kik környörtelenül elrabolják a gyöngéden szeretett ifju ferjek szívet.

Róbert oly ártatlannak vélte kis felesé-gét, hogy képtelenek tartotta, hogy kis szívében szerelemfölt gyanu ébredhessen. Egyébként pedig el volt ragadtatva, hogy hazát az arkangyali szépség ékesíti, ki oly szűzies volt mint egy lilium, s oly nyugodt hogy magas zsekén ülve, magasztos, drága s csodátevő szobrocskának látszott.

Azonban úgy esett a dolog, hogy a csodátevő kis szentnek forrón szerető kis szíve volt, két nagy szeme, melyekkel igen tisztán látott, s egy pár finom, átlátszóan rózsaszínű fülecskéje, melyekkel a Róbert hangját például képes volt majdnem való-színűtlen távolságról is meghallani.

És úgy történt, hogy egy napon a szőke grófné egyik szerelmi vallomást hallott a Ró-bert ajkairól mely — nem ő hozzá volt in-tézve. Bámulva nézett széjjel maga körül, látott, s borzalommal értette meg mi törté-nik a nagyvilági galantéria, a bűnös szerel-mek világában. Ó, ki mindörökké az egye-dül szeretetnek hitte magát! Ó ki képtelen volt még csak föl is tetelezni azon szörnyű lehetőséget, hogy a halálnál egyéb vegett vethessen forró és tiszta, Isten által megad-ott szerelmének, mely oly szent volt, mint a fogadalom, mely a papot az oltárhoz fűzi, szerelmének, melyet úgy szólván Róbert te-remtett s virágoztatott föl szívének szűzies fészékében! De a Róbert által teremtett Éden most romba dől, megsemmisült mint egy ki-halt égitest a világűr végtelenségében: Ró-bert másokat szeret! Minden össze-omlott. Marie Louise menekült a nélkül, hogy hátra tekintene, hogy vizgatlan bá-natát itt e magányos kastélyban rejtsse el, mely megörzö élete első — s oly hamar elhervadt virágainak emlékét, illatát!

És mindennap újra megtevő szerelmének e zarándok utját, elért e kalváriához kereszt-ként hordva karjaiban a vergődő gyöngéd bárányt, a vérző áldozatot: szívet! Es azóta sok-sok könyörgő levél jött abból a pokoli Párisból a megbántott menekülőhöz, ki ha-tározottan, kérlelhetetlenül visszautasított mindent. A ki oly nagyon szeretett, az nem

bocsáthat meg. És azután az asszonya fejlődött lánykában első könnyeivel fölébredt alvó büszksége; a kis szentből kevély patriciusnő lett, ki ha megsértették, kegyelmet adni sohasem fog.

Róbert későn értette meg, hogy nyomorultul elvesztette, a legtökéletesebb, a legföltelenebb boldogságot, mely a földön csak föltalálható, s haragja a nagyvilági bábuk ellen fordult, kik kacérságuk léha játékaival tüzelték föl a szerelem hajdani szenvedélyes játékosát mindaddig, míg azon ritka gyönyögőt vetette kockára, melyet im — elvesztett! Meggyilkolta volna e ragadozó madárakéhoz hasonló frivol fejcskékét, ha e tömeges gyilkosság vissza tudta volna neki adni a grófné szerelmét. Örjögő leveleket irt neki, hogy visszahódítsa, szelsőségekkel fenyegetőzött — de hiszen leveleit a grófné el sem olvasta!

Az ő számára mindennek vége volt! az élet bezárult; halottnak hívé magát e nyomorult világra nézve, halottnak, s egy kolostor hideg árnyába szándékozott temetkezni.

Megbizta a törvény embereit, hogy eszközöljék ki férjétől erre az engedélyt, melyért cserébe beleegyezett, hogy nem tetézi a nyilvános szakítást a törvényes válás botránnyával. És e mai napon várta a választ.

* * *

A terrasse karfájára támaszkodva fájdalmas álmodozásba melyedve nézi Marie-Louise a napot alámerülni a bíbor alkonyég sejtelmes homályába.

Közeledik az óra, melyben az alsó pusz-tán végig cseng az „Angelus” méla hangja.

A grófné ösztönszerűleg közeledett a már esthomályba merült kápolnához; fölment az elkoptatott lépcsőkön, kinyitotta a szű-ette ajtó szárnyait s egyenesen az oltár elé menve megállt s föltekintett csodatevő képére egy nagyon régi, kemény és fényes fából formált Madonnának, melyet halvány arany alap-tudásban félig eltörtől homályos festmények borítottak. A szűz-anya irgalmasan terjeszti ki két kezét kék-vörös és arany színű öltönye merev ránczai felett.

Drága kövekkel és csillagokkal koronázott fejét lehajtja, és túlságos nagyra nyitott vilá-gos szemei mintha megakadnának a gyszába öltözött, halvány szomorú kis szöke asz-sonyknán.

Óh! Marie-Louise nagyon jól megérti mit int, parancsol neki az irgalom kegyes asszonya, mert halkan, megrázva kissé hatá-rózott homlokát, felei neki:

— Nem, látod Miasszonyunk, Szűzanyám, vannak tettek, melyeket nem lehet meg-bocsátani — bármit mondjál is! . . . biz-tositlak, hogy az lehetetlen! . . . Ah! mon-dja naivan, miután hallgatózott kissé, — hiszen te nem tudod mi az, férje által megcsalva lenni! . . . Hogyan! azt állítod, hogy a szerelem hatalma által meg kellene őt önmagá-tól mentenem? . . . Szeressem, a ki már engem nem szeret, hát lehetséges ez? Igen, hiszen tudom, hogy bálmulatra melő, csodá-latos volt irántam való szerelme és talán még most is! . . . De nem, nem akarom őt viszontlátni, bármit mondjál is, mert ismerem gyöngésgemet és az ő esáberjét is! És ha viszontlátnám, jogos büszkeségem megren-díthetne! . . . És hogy egészen biztosítas-magamat, ezért fogok kolostorba lépni, ha megengeded Szűzanyám, Hogyan! onnan is el fog rabolni, mondd? Mert tudod, ő való-ban képes erre! Hát, akkor meghalok! . . . Ah! . . . mond kissé megbotránnyozva most, — ez talán nem egészen szép tőled Miasz-sonyunk arra emlékeztetni engem, mily bor-zasztó szenvedélyes kifejezés áll arczán, mikor a duettet énekelte velem Mireilleből, mily gyöngéd . . . Most egészen meg vagyok zava-rodva. Könyörtül rajtam, kérlek, mert igen nagy kedvem volna sirni! . . .

De az est-homály leszalt, megcsendült a harang. Marie-Louise gyorsan keresztet vetett magára, s elrebegette az ima első verszetét,

aztán várt. Akkor, a háta mögött, egészen közel, egészen halkan egy gyönyörű hang kezdé:

— Ave Mária! . . .

S valóban úgy tetszett neki, mintha va-laki gyöngén megérintené hosszú szöke haj-fonatának egy elszabadult tincset.

— Jó! gondolá Marie-Louise, mozdulat-lanul, merev tekintettel, most meg már lázam van, mert hiszen álmodom, káprázat játszik velem . . .

A harang másodszer csendült meg, gyön-gén, panaszosan:

— Ding, ding, ding!

— Ime az Úrnak szolgálóleánya . . . rebeget hahozva a grófnő.

— Ave Mária, hangzott ismét a háta mögött, melegebben, buzgóbban, mintha egészen közel lenne; és most igen világosan érezte, hogy egy kéz érintette az övét s resz-ketve egy hideg s mégis éró ajkához vezette.

— Ah, gondolá a grófné, hevesen dobogó szívvel, nem álmodtam, ez . . . ez . . . óh hatalmas Isten! Szent Szűz-Mária! hiszen ez ő, ez Róbert! . . . Elvagyok veszte . . .

— Ding, ding, ding! . . .

— Nem, mondá makacsul, nem mondom el, a harmadik cikkelyt. Azért is . . . majd meglátjuk!

Akkor háta mögül zokogás hallatszott, panaszos, fájdalmas zokogás, mely szívét tépte s még remegőbb tette őt a kéznél, mely nem érezte el az övét.

Azonban, a harangozó tévedt-e, vagy a Szent-Szűz telt csodát makacsul ragaszkodva e kibéküléshez, de a harang kissé ingerülten újra kezdé:

— Ding, ding, ding! kongott sietve s mintha azt énekelné:

— No már! Siessünk, a jó Isten vár!

Marie-Louise igen jól tudta, mi fog történni, ha elkezdí a harmadik verset; de végre is, ha az egész világ akarta és a harang vár, nem hagyhatta az egész világot földön és mennyben függőben — az ő szerelméért!

Akkor, resignációval, bájos habozással, felsóhajtott s lassan szót, szó után kezdé a grófnő:

— És az ige . . . testé lön . . . én . . .

— Ave! . . . kiáltott közbe egy esze-veszetten diadalmas hang.

De a grófné ajkai zárva maradtak . . .

Jó volt, hogy a kis kápolnát már egészen elfedte az esztrúket homályja s még nem világítottak meg az égen feltűnő első csillagok, mert Miasszonyunk kénytelen lett volna lehúyni szemeit, hogy ne lássa lilium trónjáról, mily örült csókok váltattak isteni lábai előtt férj és feleség között, kik felett azért áldólag terjeszté ki irgalmas kezeit merev ránczu, kék, vörös és arany ruhájában.

Ez alatt pedig föl a menyekbe hangzott az anygali üdvözlet végső Oremusát hirdető harang édes melabús csengése.

Francziából. N.

Törvéyszék.

A bűd-szent-mihályi gyilkosság.

Említést tettünk már arról az érdekes bűnesetről, amelynek hőse egy bűd-szent-mihályi szabó iparos: Schwartz Adolf, áldo-zata pedig Dombrádi Zsuzsánna és 5 hóna-pos kis leánygyermek.

A nyiregyházi kir. törvéyszék jogerős vádhatározata szerint a tényállás a következő:

Schwartz Adolf szerelmi viszonyt foly-tatott 2 éven keresztül Dombrádi Zsuzsánná-val. A viszonyból a mult évben egy leány-gyermek származott. Az 1896. évi november hó folyamán Schwartz rávette a szeretőjét, hogy Bűd-Szent-Mihályon levő házát és ingó-ságait adja el, s annak utána mindketten elfognak költözni Szent-Mihályról, ahol viszo-nyukról mindenki tud, s boldog életet élnek

majd együtt. Az asszony nov. 14-én tény-leg eladta házát, s annak vételárát még az nap fel is kezelte. Abból 100 frtot magánál tartott, 400 frtot pedig Schwartznak adott át. — November 16-án tényleg fel is út a vonatra, s Tisza-Lökön meghátván, másnap regge el is utazott állítólag Budapest felé. Har-madnap követte őt Schwartz Adolf. November hó 30-án, december 17-én és 20-án egy-egy levél érkezett Óbudáról és Bécsből Dombrádi Zsuzsánától a sógorához K. Szabó Sándor bűd-szent-mihályi lakoshoz, amelyekben hol léteről és sorsárólad tudósítást, s megnyugt-atja rokonait, hogy ő is, a kis gyermeke is jóegészségben vannak. A leveleket Szabó Sándor megmutatta az időközben haza ér-kezett Schwartz Adolfnak, azon gyanyójának adván kifejezést, hogy azokat Dombrádi Zsuzsánna nem írhatta, ellenben minden arra vall, hogy maga Schwartz Adolf írta és adta fel postára, hogy ekként a Dombrádi Zsu-zsánna eltűnését leplezgesse, s a gyantut magáról elhárítsa. Ezután Dombrádi Zsuzsán-nának nyoma'veszett, s' nem tudott kideríteni a messze ágazó rendőri nyomozat semmit sem, amelynek szállai Berlin, Bécs és Hamburgig terjedtek el. Azonban 1897. évi mártius 13-án egy fúszaparti községben egy feloszlásnak indult gyermek holttestét fogták ki, 1897. évi Junius 13-án pedig Abád-Szalókon egy 20—30 évesnek látszó erős oszlásban levő női holttestet, amelyekre nézve K. Szabó Sándor és neje, J. Nagy Sándor és Szabó Julis bűd-szent-mihályi lakosok főleg a ruhák után Dombrádi Zsuzsánát és leány gyer-mekét ismerték fel.

A Dombrádi Zsuzsánna és gyermeke eltűntetése senkinek másnak nem állott érde-kében, mint Schwartz Adolfnak, akire külön-ben erős gyantut vett azon körülmény is, hogy Dombrádi Zsuzsánának Szent-Mihályról való eltávazása után csaknem 3 hetet hazulról távol töltött, a boncolási jegyzőkönyvben felvett szakértői vélemény pedig csak nem határozottan ezen időpontot állapította meg az elhalalozás idejéül. A vizsgálat adatai szerint kizártnak látszik az öngyilkosság, mert Dombrádi Zsuzsánna kisgyermekét nagyon szerette, s nem forog fenn támpont arra, hogy magával együtt gyermekét is elpusz-títsa. A veletlen szerencsétlenség szintén nincs támogatva semmivel, s így a gyilkosság esete látszik Schwartz Adolf ellen bizonyít-hatónak, már csak azért is, mert ily uton tarthatta meg a Dombrádi Zsuzsánna által a háza vételárából befolyt 400 frt is. Ezért sikkasztás büntetével is vádolva van.

A Schwartz Adolf lelkét még más bűn is terbeli. A bűd-szent-mihályi feleséges Don Juan, Zágoni Balázs fiatal feleségére is szemet vetett. Gyakran ögylegett a ház körül epedő pillantásokat vetve a hajthatlan asszony felé. Zágoni Mihálynak tudomására jutott, hogy Schwartz legyeskedik a feleségre körül. Egy este megleste a kapuban, s üldözöbe vette. Schwartz azonban revolver lövést tett rá, mire Zágoni az üldözést abban hagyta. A kir. törvéyszék ezen cselekménye folytán szándékos ember ölés büntetetének kísérlete miatt is vád alá helyezte.

Az érdekes ügyben tegnap kezdődött a végtárgyalás, amelyen *Diesöffy Sándor* törv. széki bíró elnökölt, szavazó bírák: *Dudinszky István* és *Kunfalvy István*. A vádat dr. *Szikszay György* kir. alügyész képviseli, a vádlott védelmét pedig dr. *Kardos Samu* debreczeni ügyvéd vállalta el, jegyző: *Zimmerman Kálmán*.

A tárgyalás menetéről és eredményéről helyszöke miatt csak jövő számunkban hozzuk tudósításunkat.

Piaczi árak.

Buza	11.50	11.80.
Rozs	7.60	7.70.
Árpa	5.30	5.80.
Zab	6.10	6.20.
Tengeri (új)	4.—	4.10.

Gazdasági gépek.

Az őszi szükséglet beálltával, bátor vagyok ajánlani jól felszerelt

VAS-ÜZLETEMET,

melyben minden e szakmába vágó cikkek a **legutányosabb árak** mellett kaphatók. — Különösen a **korcsolya** évad alkalmára ajánlom a legkitünőbb angol acézból készült

korcsolyáimat,

melyekből nagy választékban tartom a legújabb feltalált — tehát **legcélyszerűbb** — **korcsolyákat**, s ezeket oly leszállított árban fogom eladni, hogy bármely más cégénél sokkal olcsóbbak lesznek.

A t. közönségnek üzletemet jóindulatába ajánlva és becses pártfogását kérve,

vagyok tisztelettel

Fábry Béla.

(24-?-1)

A legcélyszerűbb korcsolyák.

Amerikai önműködő írógép.

Öntött vaskályhák.

Hirdetmény.

Van szerencsém a helybeli és vidéki közönség becses figyelmét felhívni, a **12 év óta fennálló**, városház-téri, Stern Emánuel fia ur házában, a nagy tőzsde mellett levő, most legújabbban a modern kor kívánalmainak minden tekintetben megfelelő, s minden kigondolható kényelemmel berendezett

borbély- és fodrász-üzletemre,

hol a nagyérdemű közönség a legnagyobb figyelemmel és előzékenységgel lesz kiszolgálva.

Most, midőn alkalmat veszek magamnak az eddig irányomban tanusított jóakarát s pártfogás megköszönésére, egyszermind kikérem azt továbbra is magam részére, s maradok

kiváló tisztelettel

Mohr József,

borbély és fodrász.

(17-3-3)

Valódi orosz teák!

A „Karaván” című moszkvai tea-kiviteli társaság ez idei termésű eredeti

orosz teái

22-6-1

megérkeztek, és a t. fogyasztó közönség figyelmébe ajánlatnak. — Ezen pompás teák az egész continensen a legnagyobb közkedveltségnek örvendenek.

A teák csakis eredeti hivatalos vászalaggal ellátott csomagokban és dobozokban kaphatók, melyek mindegyike mellékelt védjeggyel van ellátva.

Megrendelhetők a **magyarországi telepnél Budapest, Arany János-utca 30. sz., vagy Nyiregyházán**

HOFFMANN ADOLF úrnál.

Tessék árjegyzéket kérni!

HIRDETME NY.

A hideg idő beálltával ajánljuk a t. cz. közönség figyelmébe mindennemű téli árúinkat:

Gyapju alsó ruházat, kesztyű és harisnya. — Női sapka, karmantyú és gallérok szőrme, Healskin, Persianer és Krimmer árúknban. — Férfi loden kalapok, vadász sapkák, bőr és Halina lábszár védők. — Gyermekek, női és férfi bőr és nemez cipők, ugyszintén Halina vadász csizmák és orosz hőcipők. — Gummi sárczipők és cocus lábtörölők. — Pelusche és angol gyapju kocsik takarók, ugyszintén a lehető legnagyobb választékban lótakaró pokróczok 3 frttól 12 frtig darabonkiut. — Futó szőnyegekben nagy készlet.

Összes vadásztelszerelések raktáron tartatnak, valamint vadász- és Flobert-fegyverek, táskák, patronok és töltő kellékek, revolverek, mosdó és fürdő szivacsok, valamint kocsik mosó szarvasbőr és szivacs.

Van szerencsénk továbbá a t. cz. közönség figyelmébe ajánlani dúsan felszerelt **női és férfi divat s diszmű-árú üzletünket, karácsonyi** ajándéktárgyainkat és **farsangi** ujdonság cikkeinket is rövidesen annak idején fel fogjuk sorolni kimerítően, hogy így a n. é. közönség ez irányban is tájékozhasza magát s kényelmesebben kiválaszthassa szükségletét.

Ruzsonyi testvérek,

műiparú raktára, iskola-utca 3. sz., a „Zöld papagájhoz.”

(13-?-1)